

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zednjene države (izven Chicago) in Canada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov za vas, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

SI

Datum v oklepjanju n. pr. (Augustus 30-19) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je z tem dnevnem poteka naročnina. Ponovitejo je pravčno, da se vam ne ustavi list.

STAVKA JEKLARSKIH IN ŽELEZARSKIH DELAVEV.

Kocke med jeklarskimi delavev in jeklarskim trustom so padle. Skozi dvajset let so jeklarski delave trpeli in moledovali za zboljšanje delovnih razmer v jeklarski industriji, toda naleteli so pri jeklarskih magnatih vedno na gluha usesa. Zahtevali so pravico, ki jim gre po naravnem in božjem pravu, da se prizna njih organizacija in da se njih pritožbe rešujejo na skupnih konferencah, katerih se udeleže zastopniki delavcev in jeklarskih podjetnikov. Na svoja prizadevanja pa niso dobili drugačega odgovora, kot da jeklarski trust ne prizna delavskih zastopnikov, ki imajo pravico zastopati jeklarske delave na skupnih konferencah, ampak vsak delavec naj posebej predloži svoje zahteve.

To je stara podjetniška pesem, ki jo ubirajo podjetniki že leta povsed, dokler delavska organizacija ne postane tako krepka, da morajo utihniti z njo. Podjetniki se dobro zavedajo, da vladajo kot avtokratični vladarji v svojih kraljevinah, dokler imajo opraviti s posameznimi delavci in ne z vsemi delavci, ki delajo zanje v njih obratu. To načelo je prevladovalo tudi pri jeklarskih podjetnikih in bilo je tako močno razvito pri njih, da se niso ozirali na druge podjetnike, ki so prišli do spoznanja, da je boljše živeti s svojimi delavci v miru kot v prepiru. Ta izrazovita in izredna trmoglavost je povzročila veliko stavko jeklarskih in žezarskih delavcev, ki jo je John Fitzpatrick, predsednik odbora za organiziranje jeklarskih in žezarskih delavcev označil s temi besedami:

"Delavci bodo zastavkali, da poskusijo pritirati E. H. Garyja (predsednika United States Steel korporacije), da se ozira na pripomočilo predsednika Wilsona, ki je pripomočilo načelniku jeklarskega trusta, da se snide z zastopniki delavcev in se razgovarja z njimi o njihovih zahtevah."

Besede Fitzpatrica so najjasnejši dokaz, da so voditelji strokovno organiziranega delavstva podvzeli vse korake, da se spor poravnava brez stavke in da krivda za stavko zadene le trustovsko gospodo, ki hoče v jeklarnah vladati po kajzerski metodi.

Gary in drugi trustovci so hoteli imeti stavko, kar potrdi tudi čestitka, ki jo je finančni magnat Morgan poslal Garyju iz Londona. Gary je očetno odklonil vsako posredovanje, hotel je imeti štrajk, da poskusi po starim trustovskim metodam razbiti organizacijo jeklarskih in žezarskih delavcev. Preganjanje delavskih organizatorjev v Pensylvaniji, razbijanje shodov v mestih, v katerih imajo jeklarski trustovci prvo besedo, so bila znana, s kakšnimi sredstvi nameravajo jeklarski trustovci onemočiti organiziranje jeklarskih delavcev, in končno razbiti delavsko organizacijo, če se ustanovi kljub vsem šikanam od njih strani.

Gary in drugi jeklarski trustovci so poznani kot nasprotniki delavske strokovne organizacije. Nobena reč na svetu jim ni tako zoperna, kot delavska strokovna organizacija, ker v nji vidijo sredstvo, ki omejuje v njihovih podjetjih njih avtokratično oblast. Če bi bil Gary imel količaj resne volje, da sprejme zastopnike jeklarskih in žezarskih delavcev, bi bil odgovoril na apel predsednika Wilsona, da sprejme delavske zastopnike po konferenci zastopnikov podjetnikov in delavcev, ki jo je predsednik Wilson sklical za 6. oktobra v Washington. Gary ni tega storil! Zakaj? Ker je hotel, da pride do stavke in se tako meri trustovska moč z delavsko. In tako kot misli Gary, misijo drugi trustovci.

Casopisje, ki zagovarja velebizniške interese, bo skušalo oprati Garyja in druge trustovce in odvaliti krivdo za stavko na voditelje strokovno organiziranega delavstva. Dejanja, ki so jih izvršili trustove, bo podtikalo delavskim voditeljem. Natvezilo bo pravljico o velikih mezdah, ki jih prejemajo jeklarski delave, storilo bo vse, da prikaže jeklarske delave kot nezadovoljne, ki niso z nobeno stvarjo zadovoljni. Ali take pripovedke ne bodo napravile najmanjšega vtisa na razsodnega človeka, ker zanj je dokazana stvar, da so stavko jeklarskih in žezarskih delavcev povzročili jeklarski trustovci, ker so stavko hoteli imeti, da še enkrat poskusijo potisniti delavce v stare nezgodne življenske razmere. Ali stavka je meč z dvojno ostrino, ki prav lahko najhujše rani tistega, ki jo je nalač izval, da še bolj utrdi svojo avtokratično moč nad delavci.

DOPISI.

Farrell, Pa. — Velika stavka jeklarskih in žezarskih delavcev se je pričela v tukajšnji okolici in na stavki je nad 1200 delavcev. Sloveni smo se vsi odzvali stavki. Pozivam slehernega rojaka, da naj nihče ne zapusti delavskih vrst, ampak stojmo vsi trdno na stališču, da smo tudi mi delave upravičeni do boljšega življenja, kot smo ga imeli sedaj.

Tukajšnji župan je poklical več stotinj milice, ki je obkolia tovarne in rudotoplinske. Prvi nemiri so se pričeli 22. septembra t. i. ob šesti uri zjutraj, kakor hithro se je pričela stavka. Superintendent družbe "American Steel Tin nad Plate Co." je izlehal delavec na delo, vsled česar so ga nekateri delave nekolič bolj trdo pobožali po obrazu nakar se je umaknil v svojo pisarno z očenim nosom. Isto se je pripetilo tudi v drugih tovarnah, da so se razni superintendenti in "bossi" moralni umakniti v tovarno pred delave.

V tukajšnjih izgredih je bil ustreljen nek milicar in en delavec. Po ulicah se vršijo demonstracije in uradni prostori umiljajoči. Glavni urad tukajšnje organizacije je odprt noč in dan in zborovanje se vršilo vsak dan.

Tukajšnji meščanski listi prispevajo vsakovrstne lepe fraze ter pozivajo delavce, da prenehajo s stavko in da naj se podajo na delo. Toda takim lepinim frazem in pozivom se delave smejijo ter se zavedajo, da je prišel tudi sanje čas, da obračunajo s privatnimi izkoriščevalci. — **Poročevalec.**

Rockdale, Ill. — V tukajšnjem tovarnah in rudotoplinskeh "American Steel and Wire Co." je stavka v polnem tiru. Kar nas je Slovencev vposledi v ti tovarni, smo se vsi odzvali stavki razum par "brezčastnih" izjem. Nekaj garjevcov se je prodalo jeklarskemu trstu in se pustilo zapeljati od nekega brezčastnega. To, da zaslužena kazen ga je doletela, se isti večer, da je moral zapreti gostilno, ker ni imel skoro nobenega gosta. Skebov je bilo premalo in kar je bilo zavednih rojakov, so mu povedali, da ni prostopa zanje v gostilni.

Nekaj članov tukajšnjega samostojnega društva "Planinski raj" je bilo tudi toliko zasepljeno, da so opravljali garjevo delo. Vsled tega je imelo društvo tukajšnji večer izredno sejo, na kateri so garjeve prejeli svojo zaslужeno kazen, kakrsna je v pravilih za také člane.

Opozorjam rojake, zavedajte se svoje dolžnosti napram organizaciji in sebi ter ogibljite se prostovoljnikom delavstvu in se vedno trudijo, da bi škodovali nam delavcem na kaščenju koli način. Ne ozirajte se na osebe, ki vas prestrežajo na ulicah in vas nagovarjajo, da bi se izneverili organizaciji ter se jim prodali za par judeževih grošev. Ravno takrat vas opozarjam, izogibljite se nemirov ter izzivačev, najtih od naših izkoriščevalcev. Ne zmenite se za nje in pojrite mirno svojo pot. Z nemiri se več škodujejo splošni delavski koristi in štete morajo trpeti v največ slučajih edino delave.

Ako želiš izmed rojakov kaže informacije, naj se zglaši v glavnem stanu tukajšnjega organizacijskega in stavkovnega odbora, katerega prostori se nahajajo na Moen Ave., št. 218 v Rockdale, Ill. V uradu je tudi Slovenec in sicer rojak Valentijn Pire, ki vam bo dal vsa pojasnila, kakšnaki si želite. — **Poročevalec.**

Collingwood, O. — Apeliram na člane društva "Mir" št. 142 SNPJ, da se udeleži v polnem številu manifestacijskega pohoda, nedelje 28. septembra t. l. ob pričeli otvorilne tretje redne konvensije JRZ. Na zadnjem rednem društvenem sejtu 20. septembra t. l. je bilo namreč sklenjeno, da se društvo udeleži korporativno tega pohoda. Zbirališče za člane je v "Slovenskem Narodnem domu" na Holmes ulici. Opozorjam člane, da ste točno ob pol dvanajstih ur na določeno mesto, da potem skupno odidemo na glavno zbirališče Slovencev v Cleveland. Od zbirališča odkorakamo točno ob dvanajstih ur 15.20. ceste in ostanemo se odprejemo s ponudilno električno vozilom do 17. ceste, kjer je glavno zbirališče za slovenska društva. Natanko je razvidno, da je vodila stavka na skupno odidemo na glavno zbirališče Slovencev v Cleveland. Od zbirališča odkorakamo točno ob dvanajstih ur 15.20. ceste in ostanemo se odprejemo s ponudilno električno vozilom do 17. ceste, kjer je glavno zbirališče za slovenska društva.

Sovjetska Rusija ponudila mir Utrajini.

London. — Tukaj poročajo, da je ruska sovjetska vlada ponudila mir Utrajini.

Natančnejši program je razviden iz letakov.

Apeliram še enkrat na vse člane, da se sleherni udeleži te manifestacije. Nihče naj ne ostane doma, komur je le količaj mar svoboda slovenskega naroda v starem kraju. Ne smete biti malomarni ter brezbržni, ampak delavni in pokazi vseprav sodobni, da se zavedate svoje narodne dolžnosti. Na ta dan bi se smelo biti nobenega Jugoslovana, ki bi se ne udeležil tega manifestacijskega pohoda ter s tem pokazal, da mu je svoboda, politična in ekonomska, svojega lastnega naroda v starem kraju, ki je še vedno zaščiten, najvetješ. Čim bolj bomo mi delovali tukaj, tem večji britiski bo v starem kraju in tem večji pogum bodo imeli rojaki v starem kraju in boju za svoje pravice in svobodo v vsakem oziru. Slovenski narod, Jugoslovani, slov, še niso prosti, čeprav so deloma že druženi. Nihj oči so se vedno uprite v nas ameriške Slovene.

Zadni tukaj vse na plan, ki vemo, naj je svoboda in je znano osniti.

Nadalje opozarjam člane tega društva, da je bilo sklenjeno na zavduši se, da prispeva sleherni član prihodnji mesec pet centov v društveno blagajno za pokritje stroškov delegata, katerega je poslalo društvo na konvencijo JRZ.

Sklenjeno je tudi bilo, da se mora udeležiti prihodnje društvene seje 18. oktobra sleherni član. Kdor se ne bo udeležil te seje, bo kaznovan po pravilih. Opozarjam tudi člane, da mi vsak izroči svoj pravni naslov najkasneje do 24. oktobra t. l.

Člani društva "Mir" št. 142 S. N. P. J., vpoštevajte to naznanih in apel. To je v vašo lastno korist in korist celokupnega slovenskega naroda ter v ponos društva in organizacije. — Vinko Blažek, taj.

Girard, O. — Tukajšnja slovenska naselbina je tako prijazna in napredna. Največji ponos vse slovenske naselbine je pa gotovo "Slovenski narodni dom," ker je tudi v resnici krasna stavba. Kdor so mi pripovedovali, je stata stavba okrog 26 tisoč dolarjev. Pred enim mesecem je nastala stavka v tukajšnji usmarni, v kateri so bili vposleni skoro sami Slovenci. Kot že navadno, isto je učinknil tudi tovarna, da je poslala svoje agente po raznih naselbinah, da so opravljali garjevo delo. Posrečilo se jim je in pripovedali so večje število nevednežev, ki sami niso vedeli, kam da grejo in kaj bodo delali. Ko so prišli sem in spoznali, da so jih na meravali porabiti za stavkokaze, so odrekli vsako delo in sedaj ne vedo, kam bi se obrnili.

Vsi tukaj opozarjam rojake, ne poslušajte raznih agentov, ki hodiči sedaj po raznih naselbinah in nabirajo delavce za to tovarno. Drugih posebnih novic ni in tudi sem še sam "greener" v tukajšnji naselbini. — **Poročevalec.**

Glencoe, O. — Tukaj je umrl po dolgotrajni mučni bolezni (boli je dve leti), rojak Lovrenc Poljanšek v starosti 29 let. Doma je bil iz Žirov nad Skofjo Loko na Gorenjskem. Tukaj zapušča žaljočo soprogovo, v starci domovini pa sorodnike.

Društvo "Jutranja zora" št. 54 SNPJ, katerega je bil pokojni član, mu je priredilo civilni pogreb, kadar si ga je sam želel, in mu položilo šopek evelic v zadnjini pozdrav na njegovo krato. Venac mu je poklonila tudi tukajšnja krajevna podružnica U. M. W. of America. Pogreb se je vrnil 15. septembra t. l. Pogreba se je udeležilo tudi društvo "Bratstvo" št. 4 SNPJ iz Nefta, O., zastavo, zekar jim izrekam v imenu društva "Jutranja Zora" št. 54 SNPJ najlepšo zahvalo. Isto tako se je udeležil pogreba tudi tukajšnji slovenski socialistični klub in vsak dan klubu je vrzel rdeč nagelj v grob v znak zadnjega pozdrava od svojih sodrugov. Primerne nagrobne nagovore sta imela brata John Kravanja za društvo "Jutranja Zora" in Nace Zlamberger za slovenski socialistični klub.

Pokojnik je bil mirnega značaja ter sposobno priljubljen pri vseh tukajšnjih rojakih. Bodil mu lahka ameriška zemlja. — **Urban Miklaj tajnik.**

Sovjetska Rusija ponudila mir Utrajini.

London. — Tukaj poročajo, da je ruska sovjetska vlada ponudila mir Utrajini.

Delavstvo protestira proti Cumminsovi predlogi.

Washington, D. C. — V Cumminsovi železniški predlogi, ki je bila predložena senatu, je določba, o kateri je bilo do sedaj še malo razprave v javnosti. V tej predlogi je določba, ki jemlje delavcem pravice do stavke. Določba je v prizadetih delavskih krogih povzročila vihar in delavce organizacije so pričele sprejemati protestne rezolucije.

Stirinajst železniških bratovščin je izdalо manifest, ki so ga podpisali predsedniki in v katerih bratovščine naglašajo, da predložena določba daje na izbiru organiziranemu delavstvu samo dvoje: neprostovoljno tlako ali smrt unionizma.

Senator Cummins pravi v svoji predlogi:

"Ce se dogovorita dve osebi ali več z namenom, da preprečijo prevažanje potrebnih ali oseb v meddržavnih trgovini... se kaznjujejo s šestmesečnim zapornim ali pet sto dolarji denarno globe, ker so zakrivilo zaroto..."

Železničarji pravijo v svojem manifestu, da je stavka zadnjo sredstvo ameriškega delavca, ki ga je pododeloval iz proglaša neodvisnosti, iz ustave Združenih držav in tradicij tega svobodnega ljudstva. V manifestu povdarujo, da se sprejme takšna postava, da to pomeni konec za delavske organizacije v Ameriki.

Nekateri delavski voditelji pa pravijo, da lahko ta določba prepreči vsako stavko. Na pr. če zavduši delavce, ki kopijo premost, se ta določba lahko tolimači, da so delavci skovali zaroto, da ustavijo prevažanje blaga in potnikov, ker je premog kot kurivo neizgibno potreben za železniški obrat. Zategadel opozarjajo delavski voditelji delavstvo na nevarnost te določbe za vse delavce. Veliki dnevnički, ki ponavadi na kiroku razpravljajo o vsem, kar se godi v kongresu, molče o tej določbi, dasiravno ni senator Cummins pri teh listih personata grata.

Zadnji stavki v Cumminsovi predlogi, ki pravi, da ta določba ne jemlje nobeni osebi pravice, da ostavi delo, je le prazen izgovor, ki ima namen prikriti pravo lire delavcev. Kajti če bi dva delav

Velika sirovka ječkar. Skrije se v zelenarskih delavcev.

(Nadaljevanje s 1. strani.)
stanejo doma. Ena izmed žensk je vrgla stavkokazuškef vode v obraz, ker se ni oziral na njen prigovaranje, naj ostane doma. Stavkokazuškef na pomoč policij in ženska je pobegnil z apnom. Hudomušenec pa govore da nista bila voda in apno, ampak da se je v škefku nabrala neka neprijetno dišeča tekočina, posamešana se z bolj neprijetno dišečo tvarino, s katero farmarji prav radi gnoje polje.

Neodvisni podjetniki zapuščajo trgovine.

Martins Ferry, O. — Prva luknja v vrstah ječkarjevih magnatov se je pojavila. Wheeling Steel and Iron kompanija, neodvisna družba, je dala nabitki okoli svoje tovarne lepkake, v katerih nazajna, da prične v nekaj dneh z obratom in da podpiše pogodbo z organizacijo ječkarjev in zelenarskih delavcev.

V Detroitu je stavkokazuška posredovalnica.

Cleveland, O. — Tukaj je policija arretirala tri in petdeset oseb, ki so bile poslane sem iz Detroitu, ker so na sumu, da so stavkokazi. Trije delavci so položili pred županom Davisom zapriseženo izjavo, da jih je neka posredovalnica v Detroitu podala v Cleveland in jim pri odhodu jamicila, da v Clevelandu ni stavke.

Stavkokaze skušajo nanovati tu-

di v Chicagu.

Milwaukee, Wis. — Stavkovni odbor ječkarjevih delavcev izjavlja, da je Illinois Steel kompanija napravila poiskus, da importira stavkokaze iz Chicaga za svoje podjetje v Bay Viewu.

Armeda stavkarjev narašča.

Pittsburgh, Pa. — William Z. Foster, tajnik odbora za organiziranje ječkarjev in zelenarskih delavcev, je izdal v torsk poročilo, da se je armada stavkarjev pomožilo od 284,000 na 327,000 delavcev.

Fosterjevo poročilo je sledenje:

Pittsburgh	20,000
Homestead	9,000
Braddock	10,000
Rankin	5,000
Claireton	4,000
Duquesne-McKeesport	12,000
Vandergrift	4,000
Brackenridge	5,000
New Kensington	1,100
Apollo	1,500
Leechburg	3,000
Donera-Monessen	12,000
Johnstown	18,000
Coatesville	4,000
Youngstown (vstevšči Hubbard, Lorain, Struthers, New Philadelphia, Sharon, Farrell, Butler, New Castle)	55,000
Wheeling	18,000
Cleveland	25,000
Steubenville	8,500
Chicago (vstevšči Gary, South Chicago, Indiana Harbor, East Chicago, Hammond, Evanston, Waukegan, Milwaukee, Sterling, DeKalb, Joliet)	90,000
Buffalo	12,000
Pueblo	6,000
Birmingham	4,000

Inozemstvo.

Italijanski imperialisti se bojejo rdeče staje.

Milan, Italija. — Dogodki na Reki so zelo razburili vse elemente v Italiji. Burzoozija je v strahu, da je d'Annunzijeva kampanja začetek revolucije. Očeten upor vojaštva, ki zdaj slepo sledi pesniškemu fanatizmu, se lahko ponovi, in sicer v prid komunistov. Zadnjih pridno izobiljuje sedanjih nacionalnih kaos za socialno revolucijo in kadar vojski spoznajo, da jih je pesnik zavlekel v smir, se bodo obrnili proti šovinistom. Kar je zmenega elementa v Italiji, se zgraža nad d'Annunzijevimi pustolovččinami.

Protokol avstro-ogrsko kabinetne seje 7. julija 1914 objavljen.

Dunaj. — Rennerjeva vlada je 20. sept. obelodanila protokol kabinetne seje z dne 7. julija 1914, ko je takratna avstro-ogrsko vlado sklenila napovedati vojno Srbiji. Protokol je bil najden v vladnih arhivih.

Protokol (zapisnik) se glasi, da je sejo otvoril grof Leopold Berchtold, minister zunanjih zadev, in predlagal je takoj, da se napade Srbija z orodjem, ne da bi se Avstro-Ogrska preje posvetovala z Italijo in Rumunijo. Italija in Rumunija se lahko napa-

cata pozneje," je dejal Berchtold. Grof Tisza, tedanjji ministrski predsednik Ogrske, je ugovarjal, da je treba prej izrabiti vsa diplomatična pota predno se napove vojno. Grof Berchtold je odgovoril: "Zdaj je najugodnejši čas za vojno, kajti Nemčija nam je obljubila pomoč."

Nato so ministri razpravljali o možnosti evropske vojne in vojni minister je predlagal, da se mobilizacija navidezno vrši le proti Srbijski, ali ob enem se mobilizira armada tudiproti Rusiji, ki govoril, da pride Srbijski na pomoč. Berchtold je zopet zagotavljala, da je "prička zelo ugodna za vojno brez ozira na to, če tudi vzplameni splošni konflikt."

Konečno je bil sprejet predlog, da se poslje Srbijski ultimatum tako provokatorične vsebine, da ga ne more sprejeti.

Pokojni cesar Franec Jožef je podpisal protokol z opombo: "Precital sem vsebino in podpis lastnoročno."

66 protivovjetskih zarotnikov umrli.

London. — Brežično poročilo iz Moskve se glasi, da so sovjetske oblasti prišle na sled proti-revolucionarni zaroti. Vsi glavniki zarotnik so bili ujeti in 66 je bilo obozenih na smrt. Med glavnimi zarotniki so bili: bivši poslanec v dnu Ščepkin, profesorja Astrov in Volkov, knez Obolenski, general Kuzirjev in Mahov, knez Adrenikov, baron Stromberg in Rozanov, menševiški voditelj.

RAZMERE NA POLJSKEM.

"Vorwaerts" poroča: Vedno več nemirov, štrajkov in vovočit. Legar laktota razsaja vedno bolj. V Lodzi je od 400.000 ljudi 100.000 brezposelnih. Pomanjkanje živil strašno, korupeja uradnikov in velikanska. Posebno hudo je v obmejnih krajih Poljske in v Galiciji. — Delavec dobi samo 3 marke brezposebne podpore. V Varšavi pa stane 400 gramov kruha 3—4 marke, prej 1 kg 7½—10 mark, par škornjev 650—700 mark, 1 smodka 3—4 marke. Pomanjkanje stanovanj tudi nezmočno. Stanovanje dveh sob v predmestju 1800 do 2200 mark letno. Noben shodne svobode in protivojem socialne demokracije nastopajo z vsemi sredstvi.

Blažena Poljska, ljubljene antante!

MONARKISTIČNO STREMLJE NJE NA ČEŠKEM.

"Arbeiter Zeitung" z dne 20. avgusta piše med drugim, da počela "Pravo Lidu" slediće:

Bivši agrarni poslanec Duerich je začel v Smichowu izdajati list "Staroslovan", kjer posebno napada Masaryka; zato je bil že parkrat konfisciran.

Ta Duerich je že med vojno delal v inozemstvu na to, da naj bi princ Connaught ali kak ruski knez prevzel češko vlado. V tem zmislu dela naprej, ker mu socialistična vlada ni po godu in ker misli, da bo kak paunslavističen monarh takoj ustvaril gospodarski raj. Kot urednik lista se podpisuje dr. Stepanek in neki dr. Kusak, Ukrajinec.

Pa socijalno delavstvo bo znalo vse poskuse oboje monarchistične burzoozije preprečiti!

RAD BI IZVEDEL

za svojega brata Frank Turka, pred petimi leti se je nahajal v Steel, Ohio, P. O. Box 268 v (Belmont County) sedaj ne vem kje je. Cenjene rojake prosim, če kdaj se za njegov naslov, naj mi to nagnani, ak bo sam čital ta oglas, naj se mi prijavi na moj naslov: John Turk, 315 Walker Street, Milwaukee, Wis.

DELO DOBE BRUSACI.

Potrebujejo se delavci za brusiti litje felesa in pomagati za čistiti zeleno. Plača se 50¢ na uru, stalno delo, vsako soboto denar. Oglasite se pri:

Broadway Foundry Company,
8205 Franklin Ave. N. W.
Cleveland, O.

PROTI ZAPRTNICI RABITE

LAXCARIN

Skoraj ni boljšega na svetu. Dovolj se eno zdravljenje test zapojev stane \$5.24—1 saj po \$1.04 z večnim davkom. Se prodaja le po Laxal Medicine Co., 164 Laxal Bldg., Pittsburgh, Pa.

JUGOSLOVANI POZOR! LAJKO NEKAJ PRI-SLUSITE.

Ta velika tvrdila, ZAN MOTOR COMPANY in še druge tovarne se nam zdi, bodejo napravile mesto St. Cloud, Minn., eno med velikimi industrijskimi mestami na severozapadu v nekaj letih. To je mi imamo še 120 hišnih stavbišč (hotov) na prodaj v bližini te velike avtomobil tovarne, po nizki ceni, kar mi smatramo za zelo izvrstno dobro kupčijo in jih ponujamo na hitro prodajo. Na stotine Jugoslovanov je že kupilo zemljišča tukaj. Mogoče, da si kupite tudi vi eno lota. Za nadaljnja pojasnila obrnite se ustrezno ali pa pišite na A. J. ARLIČ, agent, Room 27, First National Bank Building, St. Cloud, Minn.

RAD BI IZVEDEL

za bivališča svojega priatelja Rudolfa Grajsa po domači Grajskai, doma iz Novega Kota, občina Draga, okraj Kočevja. Rojake nujedno prosim če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani ali pa naj se mi sam prijavi na moj naslov: Anton Turk, P. O. Box 105, Ironton, Minn.

NAPREDOK.

"Prosvečta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjam z njenimi idejami, podpiraj trgovca, ki oglaša na hitro prodajo. Na stotine Jugoslovanov je že kupilo zemljišča tukaj. Mogoče, da si kupite tudi vi eno lota. Za nadaljnja pojasnila obrnite se ustrezno ali pa pišite na A. J. ARLIČ, agent, Room 27, First National Bank Building, St. Cloud, Minn.

ANTON EORNICK,

Ervinske, Pa.

NASVET

kako se kuha doma pičač? Iz našega hmelja in malta si po naših navodilih vsakteri prav lahko naredi 10 galonov prave pive za \$2.25 v vse kraje Unije. Za pristnosti i nakakovost jamic tvidka:

FRANK OGLAR,
6401 Superior, Cleveland, O.

10 bokov slavnih BOLGARSKIH CAJNIH TABLET

proti sravnitvi stane samo pet dolnorjev, sa hodočasni deset dni. Dvakrat 25¢ posreč. Ena bokca \$1.04.

Marvel Medicines Co., No. 8, Marvel Bldg., P. O. Box 953, Pittsburgh, Pa.

NAPRODAJ.

Dobrodolča trgovina in mesnica \$600.00 do \$800.00 tedenskega prometa. Želim prodati do 1. oktobra, ker grem v drugo trgovino. Oglasite se pri:

M. C. EKENDAHL,
9700 Ave. "L", So. Chicago, Ill.

(Sept. 24-25-26.)

POTREBUJEMO DELAVCE V VEČJEM STEVILU.

LI JE VAŠE ZDRAVJE AVREDNO 2 CENTA?

Ako trpite na nervoznosti, želodčnih in ledičnih bolečinah, srčnem, splošni slabosti, glavobolu, nimaste teka, imate nečisto kri, ak so ste utrjeni, se puščite onemogli zjutraj, ako imate bolečine v hrbitu, rheumatizam, posljite nam pismo s znakom za 2 centa in s svojim naslovom in mi vam bomo poslali z obratno pošti, POPOLNOMA PROSTO, popolno trdnevo zdravljenje našega JUVITO zdravila, ki je sestavljeno iz čistih zdravilnih zelišč. Naslov:

JUVITO LABORATORY,
South Hills Branch 6,
PITTBURGH, PA.

KRASNA POZLAČENA URA NA 21 KAMNOV IN JAMČENA ZA 25 LET STANE SAMO \$8.95 ZA KRATKO DOBO.

Niste imeli v vašem življenju enake prilike kot je ta. Glejte ditate in se pridržite. Ta krasna, vrednotna in patriotska ura, ki jo dobite sedež od našega nastajnega in avstrijskega dobra ura o katerih sta že male slišali. Je lepo poslatena, trdno in krasno izdelana, ima 21 kamnov in jamčena na 25 let. Ima modno smer, ki pomaga, da gre ura todno in pravilno vred-tega ne izgubi in ne prehitite. Pokrov je aristatično izdelan in ima vredno silko zvonočno svabodo, ameriškega orla svetovnega zastavnika. Ta ura je vredna po najmanj do \$25.00, ker pa delimo, da se ljudstvo zena z to uro usto smo se namenili za krasno dobo prodajali te ure po \$8.95. Zapomnite si, da vam je ne moremo dobiti boljše ure za ta denar, nikjer drugje in tudi ne bi mogli do \$10.00 ne boste boljše ker se tice drianje časa. Ta ura vse bodo eventualno tudi spominjala na spodobinski dan ko so Zvezne Svobode, Ameriški orvel in Zvezna nastajna ostanjala svetovno svobodo. Vsak kdo bude videl to uru pri vas je boste pokvarili. Sicer vam povemo, da vam je nemogoče dobiti to uru kdo drugje, kot le edini pri nas. Torej naročite si eno teh ur takoj, ker se zavzemate za uram. Ako bi ne bili zadovoljni tudi v tem uru, da je prejete, tedaj nam jo vrnite neponovljeno in mi vam povrnemo vaš denar.

ZAHVALA: Onema, ki oreže ta ura in ga postavlja nam takoj s narodom, damo absolutno ZARTON TO krasno verzitico in krasni patriotski pas.

NE POSILJAJTE DENARJA VNAPREJ. Postavite nam samo 25 centov v poštnih znakih na posiljatvene trdne in vi posljate ostalo zelo potem kadar vam prislušča ura na dom. Plačite takoj na naslov:

IMPERIAL WATCH COMPANY,
Dept. 1009 a, 1136 Milwaukee, Ave., Chicago, Ill.

PIVO.

Napravite fino penečo pivo sami doma na kako priprav naš potom Bero-Tablets ali Bavarskega Beer-Extracta.

Jedna škatulja Bero-Tablets za 6 galon pive.....\$1.00

Jedna škatulja Bero-Tablets za 15 galon pive.....2.00

Jedna konva Bavarskega Beer-Extracta za 7 galon pive..2.00

Prašek za izdelovanje pomorancne pijače (Orangeade) škatulja po 25¢ in 50¢.

Z vsakim narodilom posljite natančno navodilo v Slovenskem in Angleškem jeziku. Narodilom je prilageti desar ali Money order (ne privatnih žekov) ter posiljati na:

A. Pestotnik,
32 Overpeck Ave.

Ridgefield Park N. J.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 5. aprila

1904.

GLAVNI STAN: 2657-29 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

<p

Poročilo Wiliama C. Bullitta

O POLOŽAJU V RUSIJI, KI JE BILO ZAMOLČANO V PAZIZU.

(Konec.)

Vsi Rusi, kateri so se borili ali na drug način pomagali armadam, ki so se borile proti sovjetski vladni in kateri so nasprotovali drugim vladam, ustanovljena na teritoriju prejšnjega ruskega cesarstva in na Finsku, so vsteti v tej amnestiji.

Vsi vojni jetniki ruskih vlad, kateri so v Rusiji in vse osebe druge narodnosti, katere so sedaj v Rusiji, bodo dobili sredstva za povrnitev v svoje domače dežele. Ruski vojni ujetniki pri katerikoli inozemski državi kakor tudi osebe drugih narodnosti v Rusiji, všeč vse ruske vojake in častnike, kateri služijo v inozemskih armadah, morajo dobiti priliko, da se povrnejo domov.

6) Tako, ko bo podpisana ta pogodba, morajo zavezniške in pridružene države in druge neruske vlade odpoklicati svoje armade iz Rusije in ne smejte več dati nobene vojaške pomoči proti-sovjetskim vladam, katere so se ustavovile na teritoriju prejšnjega ruskega cesarstva.

Sovjetske vlade in anti-sovjetske vlade, katere so se ustavovile na teritoriju prejšnjega ruskega cesarstva in na Finsku, zmanjšujejo svoje armade stopnjema in v enakem razmerju takoj ko je podpisana ta pogodba, dokler ne dosegne armade števila v mirnem času.

Mirovna konferenca določi najbolji in pravilni način za kontrolo demobilizacije kakor tudi od poklicnih armad ter prenehanja sovražnosti od protisovjetiskih vlad.

7) Zavezniškim in pridruženim državam se garantira, kot je bilo že omenjeno v noti od 4. februarja ob ruske sovjetske vlade plačilo inozemskih dolgov in ta nota, kot del te pogodbe, mora biti priznana od sovjetskih in drugih vlad, katere so se organizirale na teritoriju prejšnjega ruskega cesarstva in na Finsku, da plačajo vse dolgove prejšnjega ruskega cesarstva in ozemskim državam in državljani teh držav.

Detaljirane določbe glede odplačila teh dolgov naj uredi mirovna konferenca, ki naj se oziroma na sedanjo finančno stališče Rusije.

Rusko zlato, katerega je konfiscirala Čeho-Slovakiha v Kazenu in katerega so zavezniški vzeli Nemčiji, naj se smatra kot del odplačila, katerega mora plačati ruska sovjetska republika.

X) Premirje se prične najkasnejše en teden potem, ko zavezniške in pridružene države določijo svoje pogoje.

XX) Sovjetska vlast želi, da se vrši mirovna konferenca v kakih neutralnih državah in da se ji da na razpolago brezščni broj jav ali pa direktni broj jav do Moskve.

XXX) Mirovna konferenca se ne sme pričeti pozneje kot en teden po sklenjenem premirju in sovjetska vlast predlaga, da se mirovna konferenca prične tri dni po sklenjenem premirju, aka le mogoče.

XXXX) Zavezniške in pridružene države se obvezajo paziti, da nemška de facto vlast ne poskuša ovredi s silo ruske de facto vlasti in ruska de facto vlast, katera se je organizirala na teritoriju prejšnjega ruskega cesarstva, se istotako zaveže, da ne bo poskušala s silo ovredi nemške de facto vlasti.

XXXXX) Samoumevno je, da bo sovjetska vlast kakor tudi zavezniške in pridružene države pazi, da bo Poljska in druge neutralne dežele uživale iste pravice kakor zavezniške in pridružene države.

Ruska sovjetska vlast je pripravljena sprejeti mirovne pogoje, ki so izdelani najkasneje do 10. aprila 1919.

Paderewski zahteva Galicijo.

Pariz. — "Tempo" poroča, da je bil v torek pred vrhovnim sistemom mirovne konferenčne poljski ministri predsednik Paderewski, ki je zahteval, da se Galicija priključi Poljski. Zavezniški so za to, da se v Galiciji izvrši plebiscit.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.**NAGI IN BOSI.**

Če pazno premotivamo problem sedanjih mezdnih kriz, nam bo takoj jasno, da je njih poglaviti površčitelj — oblačilna križa. Izjudje, bodi delavec, bodi uradnik ali uslužbenec katerekoli stroke, so danes nagi in bosi. Zadnji nekoč sem videl v naših rudarskih revirjih dobesedno nage otroke. Ne le dejstvo, da danes sploh nimamo zadostne množine manufaktturnega blaga, predvsem suknja in raznovrstnega perila, temveč tudi to, da je to blago tako drag, da si malo človek teh redi ne more nabaviti, povzroča večne pladilne krize, mezdna gibanja in stavke. V tem je danes jedro zla. Tu mi ne gre zato, da bi s socialistično teorijo pokazal na pravi izvor te oblačilne bede, temveč zato, da povem, da je odpomček nujna.

Italija ima velike zaloge manufaktturnega blaga, ki ga je navzoila v svojo deželo iz raznih antantnih držav. S tem blagom se veriži že v Italiji sami. Kar pride teh zalog iz Italije k nam, je trojno dražje: prvič zasluži verižnik v Italiji, drugič zasluži verižnik pri nas in tretjič zasluži verižnik zlačkimi liram. Švica ima velike množine manufaktturnega blaga. Del teh zalog je bil naročen v deželo že tekom vojne iz Anglije in Amerike in je torej obdavljen z varovalnimi premijami, ki so bile znane vsej nemške podmorske vojne. Povprečno stane tam ena moška obleka 105 švicarskih frankov. Ne gleda na to, da imamo tega denarja pri nas malo, je predvsem strašno to, da zahtevajo naše banke za en švicarski frank — 7 kron in tudi več. Torej bi stala ena moška obleka v Švici 735 K. Kje pa so še prevozni stroški in redilski stroški? Kateri delavec, uslužbenec ali uradnik pa more pri sedanjih mezdah in plačah dati za eno obleko recimo 1000 kron? Pa preko poletja se že še potri, ampak kaj bo na zimo?

Kaj storiti? Izvod je mogoč le tako, da zamenjamo blago, ki ga imamo preveč, z blagom, ki ga ni-mamo. Pri nas se že sedaj izvaja n. pr. les. Tvrdrke a la "Sava", "Impex" itd. dobe izvoznice za les ali mast ali kaj podobnega. Za izvozeno blago dobe tujo valuto, n. pr. laške lire. Ker kurz liram, napram naši kroni v zadnjem času ne prestano raste, zaslužijo ti trgovci še pri valutni na te način, da doma s temi liram verižnik.

Tako ne bo šlo dalje.

Oblačilnica za Slovenijo je prazna, že 3 meseca se trudim, da dobim tujo valuto za primerno ceno, za katero bi se moglo v inozemstvu nakupiti manufaktturnega blaga. Zaman. Naše trgovske tvrdrke in posamezni trgovci izvajajo razne naše pridelke, naš les in drugo; za to pa država ne dobi ničesar, niti toliko ne, da bi za primerno ceno mogla nakupiti v inozemstvu potrebna oblačila za delavce in ubožne ljudi. Proučaim za izvoznic: tvrdrke in posamezni trgovci jih dobe; jas pa jih ne morem dobiti za občeno koristne namene.

Trgovske tvrdrke in gospodje trgovci naj ne misijo, da se bomo odidrati na takle pripomest način. Uradci, ki zakrivijo take napake v narodno-gospodarskem pogledu, da protežijo to odiranje, naj se pripravijo, da bodo dajali odgovor. Ce ne prej pa na jesen.

Tega položaja pa naj se zavedajo tudi tisti podjetniki, ki tožijo, da delavstvo neprestano zahteva višje mezde in plače. Kaj pa naj delavec začne, če mu delo ne do-náša več toliko, da bi se oblike? Kaj pa naj stori drugač, kot da zahteva večjo meido in nabavni prispevek? Ce se vreda tega države tudi njegovi produkti, to njega ne more brigati, pač pa one, ki spekulirajo na njegov prazni žep, se predno so dobili — izvoznic in lire.

Rešimo predvsem oblačilno križo. Lahko jo je rošiti. Nihče naj ne dobi izvoznic, če se ne zaveže, dati na razpolago državi projeto tujo valuto po kursu, ki se mu dočodi. Poleg tega naj se vsaka izvozница obremení s takso v korist "Oblačilnice za Slovenijo".

Aditus v "Napreju."

Laško. — Leta 1919. po Kristovem rojstvu, po petletni svetovni vojni in ko imamo že nad 10 mesecev "svobodno" Jugoslavijo, se nahaja delavstvo v tukajšnji Caveant consulca...

pivovarni še vedno pod groznim in neznošnim terorizmom višjega pivovaritelja gospoda Karla, sedaj Davorin Geisselreiterja, ki se čuti absolutnega gospodarja v tukajšnji pivovarni; v resnici je pa tisan v pravem pomenu besede. Možki se skriva pod kravato v slovenskih narodnih barvah, se je kot pristal-JDS rini v sestav okrajnega zastopa in v tukajšnji občinski svet. Ponosen na vse to, si jemlje vse pravice nad našim ubogim delavstvom, ki jih je v tekocem letu zaporedoma sprejal delo nad 1200 in od teh že nad 70 po nekaj dneh oziroma tednih zopet postavil na cesto, in sicer po večini takih, o katerih sluti, da bi utegnili biti organizirani pri jugoslovanski socialno demokratični stranki. Ta mogočnež se kratkomalo predzrne, na podlagi delovnega reda sicer, metati delavce na cesto brez tehnika vrzka v sedanjem kritičnem času, ne da bi jim plačal za odpovedni rok 14-dnevno plačo v naprej. Prav tako prezira tudi na redbo z dne 15. januarja 1919. o osemurnem delavniku, dasi bi moral svojim delavcem, ki delajo po deset ur na dan plačevati čezurno delo. Ob vsaki priliki psuje delavce z divjaki, živila, prase, štajerski butelji, srđljivi Slovenci, tativi, ferfluhle Slovenen itd. Bivša strojnica Ojsteršek Miha, starega okolo 50 let, ki je v svoji službi ponesečil, je ta buržoš še s pasjim bicem pretepel in dostavil, da bi ga "žih" ubilo, vsaj je že star. Delavcem daje takozvani "Mutterbier"; to je tisto pivo, s katerim se čistijo cevi in aparati, kar ga stoči v sod in razdeli po tri litre na vsakega delavca: To pivo se jim zaračuna po 5 kron pri plači kot naturalni prejemek. Za tem pivom je že več delavcem obolen na želodeu. Ako se pokaže tako pivo gospodu Geisselreiterju, pa pravi, da je dobro, samo "zlutano" je. Gospod Geisselreiter pa ima še enega tekmeča, ta je pivovaritelj gospod Hasenoehrl Pavel. Oba imenovana gospoda psujeta in šikanirajo delavce z navedenimi psovkami in v vsakem zavedenem delavcu vidiča takoj bolješevika in sporazumno mečeta domaćine na cesto. Ker je naš položaj nemoten, nujno prosimo gospoda višjega obrtnega nadzornika v Ljubljani, da se osebno informira o vseh opisanih šikanah in da napravi red. Značilno je to tudi za nepravni svet družbe, ki drugod tako pridno "čisti", tukaj pa dopune, da takost ostudenje ravna tudi z našim ljudstvom. In vi proleterji, da vas tuji buržoš mede na cesto lačne in raztrgane, samo zadrige, ker ste smrdljivi delavci in socijalisti, zdržite se! Ni več daleč dan, ko bomo tem gospodom iztrgali pasji bič iz rok in jih pognali tja, kamor spadajo.

Zagorje. — Bilo je v nedeljo 17. avgusta ob pol noči. Sto nas je več fantov skozi Toplice, prepevajoč mirno naše rodne pesmi. Ko smo prišli pred gostilno gosp. Polca, prileti takoj iz gostilne vrli junak Ignac Pole, gostilničarjev sin in "zastavonosha zagorskega Sokola", ki je zakričal na nas po svoji izobraževanju navadi "Auflauf" nakar je prihrumela iz gostilne še druga olikana svojat ter nas namokočila. Tako smo bili nazadnje prisiljeni spraviti z vojskptom oni ljudi domov, katere je koža menila preveč srebla. Po navadi je pri nas pač tako, da ravno tisti, ki zade izvajati, kriči potem na vse pretege po javni oblasti in po orožništvu, da bi tako zvial kričivo na druge. V tem slučaju se je pa vojaštvo samo prepričalo, kdo je zade. Beležili smo to, da se izve, kdo provočira.

Tržaški Lloyd. Po poročilu ravateljstva Tržaškega Lloyda se nahaja od 37 milijonov delniške glavnice okoli 27 milijonov v italijanskih rokah, tako da so Italijani faktični gospodarji tega društva. Društvo je odvustilo do sedaj skoraj vse uradnike slovenske narodnosti. Lloydove delnice notirajo o krog tisoč lir.

Nasilstva v Mariboru okoliči in drugod. Nasilstva se uganjajo; in sicer prav nesramna, zlasti pa proti ženskam. Zgodil se je celo že slučaj umora in posilista. Njih uganja, se ne sme prav redi. Posilimo pa vse oborožene in neoborožene oblasti, naj napravijo temeljiti red, kajti nasprotniki Jugoslavije ravno take stvari izrabljajo proti obstaju države, obenem pa je razumljivo, da si z nasilstvom se noben narod ni pridobil simpatij niti pri lastnih državljanih, niti v tujih državah.

POTOP.	Zgodovinski roman
Spisec H. Sienkiewicza. Poslovni Podraziski.	

(Slovene)

"Tudi jaz sem že čul nekoliko o njem," omeni gospod Stanislav. "On često prebiva pri mejnem grofu, kateri živi ne daleč od nas. Spominjam se še očetovega pripovedovanja, ko se je Boguslav oče ženil s hčerjo mejnega grofa, da se ljudje nanj zelo hudovali radi tega, da jemlje tujko za ženo. Toda prav je, da se je to zgodilo, ker ima mejni grof, kot Radžilovski sorodnik, sedaj še več vzroka pomagati ljudovladi. To, kar pravite, da niso imoviti, pa ni resnica. Ko bi prodal Radžilovom vse, kar imajo, pa bi lahko kupil zemljišče mejnega grofa. Pa tudi sedaj mejni grof, Friderik Viljem, je nabral dokaj denarja ter ima dvajset tisoč dobro oboroženih vojakov, kateri lahko postavi proti Švedom."

"Ali dobro poznas kneza-vojvodo vilenskega?" vpraša Jan Skretuski Volodijevskega.

"Kako bi ga ne poznal, saj sem se boril v preši vojni pod njegovim poveljstvom!"

"Kaj nam poveš o njem? Ali je vri človek?"

"Izvrsten bojevnik je. Kdo ve, če ni najboljši po smrti kneza Jeremije v ljudovladi. Resnica, da so ga potlačili sedaj, toda on je imel šest tisoč vojakov, sovražnik pa osemdeset tisoč. Zadnjič je vojvoda in viteški sta zelo nevoljni nanj, očitata mu namreč, da se je drznil s tako pesčico spoprijeti se s tako orjaškim sovražnikom."

"Po dveh vzetih. Prvič, ker hoče knez praviti svojo, sedaj nekoliko zverjenzo slavo; drugič pa, ker zelo želi vojno..."

"Jaz že poznam tega človeka iz Živalskih let", omenil Zagloba. "Konj in sulica sta mu bila vedno ljubja od latinske."

"Gotovo, da to ni bil vojvoda pozanski, marveč nekdo drug," reče Stanislav Skretuski.

Volodijevski jame izpravljati Stanislava o vsem, kar se je pripetilo pod Ustjem. Ko konča poslednji pripovedovanje, reče:

"Ne, naš Radžilov ni sposoben za kaj takega. On bi raje prebil poslednjo kapijo krvi, nego se odločil podpisati sramotni dogovor, kakor je bil on pod Ustjem. Navžil se bomo vojne do sitiga, ker nam bo načeloval hetman, ne pa tako stradilo za proso kakor je vojvoda pozanski."

"To mi ugaja!" zakriči Stanislav. "Jaz počem prostakov. Raje sem zadnji v redni vojski kakor pa hetman v črni vojski."

Ena kana Mazole služi v razne kuharske in salatne svrhe v vaši kuhinji.

Z MAZOLE lahko napravite želišča salato ali pa pečete krompir.

MAZOLA je čisto, okusno koruzno olje, napravljeno iz izbranih koruznih vrščkov. Tolikokrat je precejno, da je popolnoma čisto.

Vsled njenega delikatnega in spolzkega okusa je postala slavna med ljubitelji italijanskega olivnega olja.

Kek, ki ga napravite iz MAZOLE, bo lahak, paj pa zapečen, to pa vsled čistosti MAZOLE in ker lahko uporabite eno četrtino do ene tretine manj MAZOLE kot če bi rabili maslo ali mast.

Corn Products Refining Co.
17 Battery Place,
New York City

BODITE PAMETNI

Podljite val denar preko naše banke dokler je cena-kronam še nizka.

Vi s tem lahko pomagate svojem, starijem, bratom in sestram, da njim podljete denar ker z denarjem se kupi vse. Pomagajte in to še predno pride huda zima, da bodo lahko pripravljeni z vsem.

VI DASTE DVAKRAT AKO DASTE HITRO.